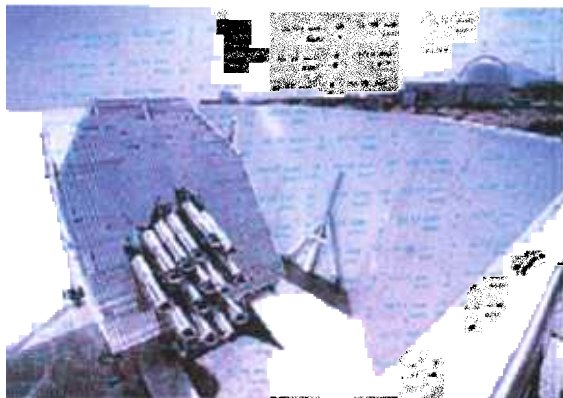

Narvika Bovcon in Aleš Vaupotič

Sreda, 13.10.2004

Razstave

S.O.L.A.R.I.S. Arhiv in vmesnik. Računalniška instalacija. (13. 10.–4. 11.)

Solaris je eden najbolj znanih filmov, ki so nastali v okvirih znanstvene fantastike. Njegov režiser, predstavnik ruskega filmskega modernizma Andrej Tarkovski, je sicer znan po dolgih kadrih, poetičnih sekvencah in zahtevni, večpomenski sestavljenosti. *Solaris* je eden tistih filmov, ki so s svojim estetskim pomenom presegli svoj čas, zato nas sploh ne preseneča, če v njem najdemo predloge za svoja sedanja dela še mlajše generacije. Med tistimi, ki se

v našem času navezujejo na to filmsko delo, sta tudi Narvika Bovcon (1976, Nova Gorica) in Aleš Vaupotič (1975, Ljubljana). Bovconova je leta 2001 diplomirala na Akademiji za likovno umetnost, in sicer na področju vizualnih komunikacij, na isti ustanovi pa se izobražuje še podiplomsko. Je prejemnica več nagrad; predvsem gre za njeno delovanje na področju oblikovanja, že nekaj let pa z Vaupotičem sodelujeta na raznih razstavah z avtorskimi deli, ki imajo svojo materialno osnovo v novejši računalniški tehnologiji. Aleš Vaupotič je prav tako podiplomski študent na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, pred tem pa je diplomiral iz primerjalne književnosti in literarne teorije. Poleg sodelovanja z Bovconovo, je zanj značilno, da se ukvarja tudi s področjem teorije in ima več objav v raznih publikacijah.

Njuno navezovanje na film prav gotovo ni naključno. Že po svoji konstitutivnosti ima mnoge podobnosti z videom, likovno računalniško produkcijo, skratka, podobe se nizajo v podobnem ritmu kot pri sodobnejši digitalni tehnologiji. Takšne ekvivalence se nam lahko zdijo še izrazitejše, kadar se srečujemo s sklicevanjem na kakšno klasično filmsko delo, kot je to v tem primeru. A vendar se nam kmalu pokažejo tudi vse večje razlike, ki opredeljujejo primerjalni značaj teh, že tako kompleksnih disciplin. Če se tu omejimo le na individualni odnos avtorja do področja svojega delovanja, potem brez zadržkov najprej ugotovimo, da računalniška umetnost dopušča bistveno širše polje delovanja od filma, med razlogi za takšno liberalnost pa so: specifična publika, dodajanje in odvzemanje vsebin praktično brez omejitev in pa seveda – relativna neodvisnost od ekonomije trga. Zato se tudi pri Bovconovi in Vaupotiču srečujemo s, recimo temu, poljubno interpretacijo filma, ki je osnovana predvsem na njenem estetskem konceptu in kot takšnem neodvisnim od »objektivnih« razmer, v tem smislu tudi od filma, ki ga povzemata kakor ga pač. Njuno delo je sestavljeno iz nekaj vizualno-grafičnih enot, katerih posebnost je tudi v tem, da nam dovoljujejo percepcijo iz različnih perspektiv in imajo več vstopnih pozicij. Ob tem so nekatera izhodišča, ki so prisotna pri originalnem filmu, tu zamenjana oziroma nadomeščena, na primer z brskalnikom, prek katerega lahko pridemo do raznih videov. Navezav na preteklost v razmerju do sodobnosti je še nekaj, pri tem pa je v ospredju njuna avtorska izvedba.

Boris Gorupič

Bežigrajska galerija 2, Ljubljana. Otvoritev v sredo, 13. 10., ob 19.00.